

פילץ - אז והיום

מימין: קפה פילץ כפי שנראה ב-1947. במירפסת הגדולה המשקיפה אל הים לא היו חלונות. הבניין שפעל כקפה נראה חדש. משמאל: אותו בניין, שנוספו לו תריסולים מכוונים ומזגני-אוויר. אריה פילץ עצמו גר היום מעל לקפה. בשנות ה-40 היה הקפה מעוצב בסיגנון אירופי. הקפה נסגר עם פרוץ מלחמת העצמאות.

שמעלי נראה חדש. משמאל: אותו בניין, שנוספו לו תריסולים מכוונים ומזגני-אוויר. אריה פילץ עצמו גר היום מעל לקפה. בשנות ה-40 היה הקפה מעוצב בסיגנון אירופי. הקפה נסגר עם פרוץ מלחמת העצמאות.

ישן וחדש

פ עם היה זה מוקד הביילויים העיקרי של תל-אביב. כבר בשעה 5 אחרי-הצהריים היו מת-אספים הצעירים כדי לתפוס מקום טוב ליד החלון המשקיף לים. אחר כך הסך המקום למועדון מיפגתי משעמם. השבוע חידש בית-הקפה התל-אביבי המפורסם ימיו כקדם.

קפה פילץ היווה מוקד-משיכה לכל המיזמים של תל-אביב - מה שנקרא הימים היפות של אז. בשעות הבוקר היו המבקרים ל-בושים בחאקי קצרים, אך אי-אפשר היה להכירם כאשר היו חורים למקום בערב כשהם לבר-

הנשיא מספר בגאווה רבה מי ומי הנמנים עם חברי המיסדר בעולם: "בהולנד הנסיך ברנרד, באנגליה הדוכס גסטפורד, בישראל טדי קולק. גם משה דיין ז"ל נמנה עם האבריים.

יש לנו במצריים כמה מאות חברים במיסדר הגרילי."

עיסוקם של אבריי מוסד מיסדר הגרילי מוגדר על-ידי בנין כמדע הגסטרונומיה: אנהוג מש-תולים לשמור על רמת האוכל בעולם.

יש לנו 13 שגרירים. מפעם ל-פעם אנו יוצרים ארוחות ערב ל-300 עד 500 איש. בדרך כלל במלון הילטון בתל-אביב. כי זה המקום היחיד היכול להכיל לא רוחה מיספר כה רב של אנשים, וכן ארוחות ל-50 עד 70 איש. המטרה היא לעודד את המיסעדות, לשפר את רמת-האוכל שלהן, להעביר ביקורת בונה כדי לשפר, להוכיח מה לא טוב. היו לנו שפים בכל המלונות בישראל, עשינו מבחנים לכולם וכיום השף הטוב ביותר הוא השף של מלון הילטון זאב קרן. גם כשנסע לאמריקה קיבלו אותנו כטוב ביותר.

פעם בשנה מתכנסים כל החברים בפאריס. כל אחד אומר מה דעתו, באיזה מקומות ביקר, כי-צד ומה ניתן לשפר ברמת המזון."

לנשיא-האבריי יש בישראל אר-בה אדמות, מיגרשים ובתים. אך כששואלים אותו היכן הוא מת-גורר, הוא עונה: "אני תייר באר-ץ, שאהב לנדוד."

על חלוקת ארץ-ישראל והקמת שתי מדינות בה. בפתיחה המחודשת היום, ראש העיריה שלמה להט, ובפינה משמאל: אריה פילץ.

צעירים גוייסו לצבא. ואלה שנש-ארו פסקו לבוא. המוסד החברתי החשוב ננטש. לימים שימש ה-מקום כמועדון יחידיו של מפא"י ומיסלגת העבודה.

את המקום קנו שני צעירים, ישראל מנור ואברהם קולר, ואת השם הם קנו מאריה פילץ, שתרם את הכסף שקיבל עבור השב לליבי. השניים שיפצו את המקום. עיצבו אותו בסיגנון אירופי בהוצאה של 300 אלף דולר.

שולחן הראשון רצו לתת לי לירה כדי שאפסיק לשיר. עניתי לה: מותק, תשירי עוד, אז הם יתנו לך הרבה יותר!

"כשהתחלתי לעבוד, ממשיך יהלומי, השתכרתי 10 לירות. ל-בסוף הגעתי לסכום של 115 לירות לחודש. בימי שישי היו באים ב-עיקר הרווקים והרווקות, כדי להכיר בני-זוג."

בית-הקפה התוסס נסגר ב-1948 כשפרצה מלחמת-העצמאות. ה-

ראש העיריה של אז, ישראל רוקח אוכל ליתן. מאחוריו ניצב בעל הקפה, אריה פילץ. משמאלו של רוקח היושב ראש-השוודי של הוועדה שהחליטה

רחבלב מאור עם האמנים והיה עוזר להם בהלוואות. המתחרים העיקריים של בית-ה-קפה היו אז מועדון הלילה סמוך הסמוך, וקמרץ קלאב, במקום שהיום ניצב מלון דן.

אלכסנדר יהלומי צחק כשהוא נזכר בסיפור משעשע, שאירע לו במקום. "ערב אחד, מספר הלור מי, ניגשה אליי זמרת אחת ש-הופיעה בקפה כשהיא ממררת ב-ככי ואמרה: יהלומי ידידי, ב-

שנים חליפות מחוייטות דעניבות-פרפר. הנשים היו לבושות במיטב האופנה, שכללו כובעים רחבי-יתורה וכפפות סאטן. מי שהופיע בתוכנית האמנותית של קפה פילץ דאו, היה הבדרן אלכסנדר יהלומי, הנזכר ב-נוסטליה: "אלה היו זמנים."

בית-הקפה נוסד בשנת 1935 על-ידי אריה פילץ. המקום היה מעוצב בסגנון אירופי מובהק. ב-רקע ניגנה תזמורתו המפורסמת של דרצ'י קארלז אה מיטב ה-מוסיקה. ב-1945 היתה עליה גדור-לה מפולין, וכל המוסיקאים הג-דולים שבאו עם העליה הזאת ניגנו שם.

גורד זהבי, שכתב את השיר ארצנו הקטנטונת היה נגן בתז-מורת.

בקפה היו נפגשים אנשי פלמ"ח ועסקני הסוכנות, האריסטוקרטיה הספרדית - בני מישפחות שלוש, מטלון, רנקאטי ונחמיאס - קצרי גים אנגלים ואוסטרלים. ביום היו נערכות הצגות של השעה 5, האנשים היו מאזינים למוסיקה קלאסית, ובערב היו נ-ערכים ערב-ריקודים שכללו טנ-גו, ואלסים אנגליים, סלדאו ר-פוקס-טרוט. כל הנשפים הגדולים המפורסמים של היישוב העירוני היו נערכים כאן. המקום שימש להכתרות מלכות-יופי.

מדינאים, סופרים, שחקנים, היו באים לבלות כאן ואחר-כך היו הולכים לקפה כסית. מת-תיואן רחין ששר את שיר השיכור ה-מפורסם, הופיע כאן. אמנים כמו רפאל קדצ'קין, טוביה פירון וג'טה לוקה הופיעו תמורת 5 לירות. אריה פילץ עצמו היה

כשהוא מוקף ביפהפיות של אז. משמאל: יהלומי בפתיחה המחודשת של הקפה היום. נעים היה לבוא לפילץ לראות את הצעירים חוגגים בפתיחה.

מימין: הבדרן אלכ-סנדר יהלומי מנחה את שקט בחירת מלכת הנשף של תל-אביב ב-1946,

החתיכות כולו את שקט בחירת מלכת הנשף של תל-אביב ב-1946,